

Csillagászatot a cserkészeknek!

„Nagyon tetszett, mert én imádom a csillagokat, amatőr csillagász vagyok!” – hangzott el angolul egy nyári táborban... De vajon kitől, milyen táborban, és mi okból? A fenti lelkes mondatot egy francia cserkészről hallottam, miután megtekintett egy 3D-s képvetítést a Holdról és a Marsról.

ConCordia néven idén Magyarországon rendezték meg a X. Közép-Európai Cserkész-találkozót. Ezt a dzsemborit kétévente rendezik meg a négy visegrádi ország valamelyikében. Hogy a történet az elején kezdjem, ugorjunk vissza 2009-re! Egy ekkora rendezvény természetesen megfelelő előkészítő munkát kíván meg, ezért a tábor szervezői már egy évvel korábban elkezdték munkájukat. Összeálltak a fő programcsoportok, kiválasztották a helyszínt, és megkezdődtek az előkészületek. Én ősz folyamán bukkan-

tam rá az interneten a programok vázlatos leírására, és felfigyelve a High-Tech World programcsoportra, rögtön a csillagászatra asszociáltam. Miért ne férne bele ebbe a témakörbe? – gondoltam, és pár hét múlva máris a 70 fős szervezőcsapat tagja lettem.

Innentől kezdve a feladatomból az volt, hogy a Csúcstechnika programon belül megvalósuló csillagászati programokat összeállítsam, kitaláljam a menüket, és összegyűjtssem a szükséges eszközöket. De vajon milyen módon tud ezer cserkész megismerkedni a csillagászatral fényes nappal?

A hozzánk érkező résztvevők a napkollektor és a biztonságtechnikai eszközök bemutatója mellett a csillagászsátorban is megfordultak. Itt három témában tekinthettek meg posztereket (múholdak, Mars és Naprendszer). Készítettem egy Naprendszer-modellt

3D-s képeket figyelnek különböző nemzetek cserkészei a csillagászsátorban

Kárpátaljai magyar lányok figyelik a Napot

is, amelynek köszönhetően talán ez volt a legnézettebb plakát, bár sajnos azt kellett tapasztalnom, hogy ezekre alig volt, aki rászánt pár percet, hogy néhány dolgot elolvasson. Amikor külön felhívtam a figyelmet a modellre, és elmondtam hogy méretarányos, nagyon meghökkentek. Ezek mellett egy asztra ki volt téve egy földgömb és egy marsgömb, valamint szóróanyagok, és egy planiszféra, ami számomra meglepő módon egész sokakat érdekelt, tudakolták működését. Legtöbbször természetesen a már belépéskor szemet szűrő vetítévászon ragadt meg, és hamar leültek, hogy lássák a készülődő vetítést. Egy nagyjából 13 perces, háromdimenziós képekből álló vetítést állítottam össze a Holdról, bolygókról, és főleg a Marsról. A képek sokakat magukkal ragadtak, és többen felkiáltottak egy-egy látványos, jól kivehető térbeli alakzatnál, vagy éppen nyúltak feléje, abban a hiszemben, hogy meg tudják érinteni.

A vetítés mellett a fő attrakciót a három kihelyezett távcső jelentette. Voltak, akik a programhelyszínre érve rögtön ezeket célozták meg. Szerencsénkre többnyire derült időnek örvendhettünk, ami a résztvevők számára lehetővé tette életük első napmegfigyelését távcsövön keresztül. Itt szeretném megköszönni a Polaris Csillagvizsgálónak a PST naptávcsövet, és a Budapesti Távcső Centrumnak a kölcsönkapott két távcsövet. Ezeket tudtam megmutatni a résztvevők-

nek, hogy a mai amatőrök milyen eszközökkel érzékelnek, és a naptávcső, valamint a napszűrős lencsés távcső segítségével sokak láthatták saját szemükkel az akkor szerencsénkre felettebb aktív Napot. Nagy örömmre volt olyan nap, hogy három napfoltot is mutogathattam a távcsőbe tekintő cserkészeknek, sőt a naptávcsőben többen láthattak szép napkitöréseket.

A reakciók természetesen nem maradtak el. Álmélkodva néztek, amikor meghallották, hogy még az apró napfolt is lehet akkora, mint Földünk. De persze azon is sokan meglepődtek, hogy egyáltalán lehet távcsővel Napba nézni. Ez utóbbi mutatja azt is, hogy a cserkészek tájékozottak: a Napba nézni veszélyes!

Az éjszakai égen is volt lehetőség két alkalommal kipróbálni a távcsöveket. Ekkor volt olyan érdeklődő cserkész, aki direkt megkeresett, hogy ő látni akarja az éjszakai égboltot.

Ekkor került terítékre a kis Newton-távcsőben a Hold, a Jupiter fényes holdjaival, és néhány kettőscsillag. A Jupiter mindenképp megfogott, holdjaival, felhősávjaival, de a Hold krátereitől is többen meglepődtek, nagy-nagy örömmel.

Összességében az öt nap alatt majdnem 800 fiatal látta a kiállítást, nézett távcsőbe, látott képeket a Naprendszeréről. Merem állítani, a társaság nagyobb része élvezte mindezt, és új élménnyel gazdagodott, de az biztos, hogy sokaknak sikerült első távcsöves, azaz Galilei-élményt szerezni, aminek nagyon örültem! Az itt összegyűlt nemzetek cserkészei együtt távcsövezve is bizonyították: Az égbolt mindenkié!

Veréb Dániel

A ConCordia 2010 honlapja:

<http://www.concordia2010.hu/>